

Tweede Nota van Inlichtingen 202406136

Vragen en antwoorden met betrekking tot de aanbesteding: Europese aanbesteding volgens de openbare procedure voor onderzoeks- en adviesdiensten voor digitale infrastructuur op het gebied van techniek en maatschappij		
Datum:	12 maart 2025	
Vraag nr.	Vraag	Herkomst in document
Vraag 1	Een andere aanbestedende partij heeft ons onlangs uitgenodigd om onze inschrijving nader toe te lichten in een Teams vergadering. Wij hebben dit ervaren als een waardevolle toevoeging op de beoordelingssystematiek. Wilt u overwegen om zo'n toelichtingsgesprek aan deze procedure toe te voegen?	Beoordelen wensen van de opdracht (6.2)
Antwoord	In deze aanbesteding is niet voorzien in een toelichtend gesprek of een andere vorm van mondelinge toelichting/presentaties van inschrijvingen. De aanbestedende dienst acht dat in deze fase van de aanbesteding niet opportuun om deze alsnog in te regelen, omdat dit ook verdere gevolgen heeft voor de algehele beoordelingssystematiek. Derhalve nemen wij uw voorstel niet over.	
Vraag 2	Onder 3.7.2 wordt een bijdrage voor 'social return' genoemd van minimaal 5% van de loonsom van deze opdracht. Zou u deze vereiste verder kunnen verduidelijken om te begrijpen hoe dit naar verwachting in de praktijk zal werken? Hoe dient de sociale winst behaald te worden? Moet dit worden opgenomen als aanvullende post van 5% op een begroting voor een aanvraag?	Social Return - 3.7.2
Antwoord	De Rijksoverheid vindt het belangrijk om extra werk(ervarings)plaatsen te creëren voor mensen met een grote(re) afstand tot de arbeidsmarkt. Hiervoor dient Opdrachtnemer mensen in te zetten. Tot deze doelgroep behoren: 1. Uitkeringsgerechtigden op grond van WWB 2. Uitkeringsgerechtigden op grond van WW 3. Uitkeringsgerechtigden op grond van WIA / WGA / WAZ 4. Uitkeringsgerechtigden op grond van WAJONG 5. Uitkeringsgerechtigden op grond van IOAW / IOAZ 6. SW-geïndiceerden 7. Vroegtijdige schoolverlaters en jongeren met onvoldoende kwalificaties 8. Leerlingen in het kader van BOL/BBL opleidingen, VSO en/of praktijkscholen	

	<p>9. Niet uitkeringsgerechtigde werkzoekenden.</p> <p>Relevant is dat de inzet een direct verband met het onderwerp van de Raamovereenkomst moet hebben. Hieraan kan op verschillende wijze invulling worden gegeven, bijv. dat Opdrachtnemer een Social Return kandidaat inzet bij Opdrachtgever of dat hij ten behoeve van de uitvoering van de Raamovereenkomst op eigen kantoor iemand inzet voor bijvoorbeeld de afhandeling van de offerteaanvragen en/of andere aspecten omtrent de uitvoering van de Raamovereenkomst en/of Nadere Overeenkomsten.</p> <p>De totale loonsom wordt berekend over de opdrachtwaarde van het totaal aantal gunningen van nadere opdrachten die gerealiseerd worden. Daar dient minimaal 5% ingezet worden voor Social Return. De borging van dit aspect ligt bij contractmanagement en zal onderdeel uitmaken van de evaluatiegesprekken. Social Return wordt dus berekend als percentage van de totale loonsom en dient niet als aanvullende post op een aanvraag te worden berekend.</p>	
Vraag 3	Voor de referentie voor perceel 2, zoals in sectie 4.3.2, wordt aangegeven dat er sprake moet zijn van een 'technisch component'. Kunt u toelichten wanneer er sprake is van een technisch component?	Referenties
Antwoord	<p>("Technisch component" is een schrijffout van "technische component")</p> <p>De opdrachtgever voor opdrachten onder deze aanbesteding is de Rijksinspectie Digitale Infrastructuur (RDI). Alle opdrachten die onder deze aanbesteding uitgezet worden, zullen een directe relevantie hebben voor het werkveld van de RDI:</p> <p>RDI staat voor de beschikbaarheid en betrouwbaarheid van IT- en communicatienetwerken, zodat Nederland veilig verbonden is. De maatschappelijke opgave staat centraal: een goedwerkende digitale infrastructuur is belangrijk voor Nederland. RDI zorgt voor de beschikbaarheid, continuïteit en betrouwbaarheid van deze digitale infrastructuur. Zodat iedereen kan vertrouwen op een veilige werking ervan.</p> <p>Hoewel perceel 1 volledig is gericht op technische vraagstukken, heeft iedere opdracht, ook die in perceel 2, daardoor tenminste een technische aspect. Zie verder ook de beschrijving in paragraaf 2.2. onder "Perceel 2: technisch-maatschappelijke onderzoeken".</p>	
Vraag 4	Voor het onderdeel "onderzoekvaardigheden en kennisontwikkeling", sectie 5.2.2, geldt dat publicaties 'peer reviewed' dienen te zijn. In de eerste nota van inlichtingen staat dat het vooral gaat om gezaghebbende onderzoekskwaliteit. Kan de opdrachtgever bevestigen dat onderzoeksopdrachten niet enkel puur	ToR, sectie 5.2.2.

	wetenschappelijk van aard kunnen zijn, maar ook bijvoorbeeld in opdracht van de overheid kunnen worden uitgevoerd? Dit type opdrachten worden vaak begeleid wordt door een externe deskundigencommissie, gepubliceerd op de website van de Rijksoverheid en naar de Tweede Kamer verzonden. Wordt dit ook als gezaghebbend gezien? Kan dit als equivalent voor peer review worden aangemerkt?	
Antwoord	<p>Publicaties kunnen wetenschappelijk van aard zijn, maar kunnen ook in opdracht van een opdrachtgever zoals de overheid zijn uitgevoerd.</p> <p>De essentie van 'peer review' is dat onafhankelijke deskundigen een kritische beoordeling gedaan hebben, en instemming gegeven hebben voor publicatie.</p> <p>Op voorhand is niet te zeggen dat opdrachten voor de overheid per definitie voldoen aan de essentie van peer-reviewed. Verstrek hiervoor nuttige informatie bij uw inschrijving zodat dit aspect beoordeeld kan worden door de beoordelingscommissie op de onderzoekskwaliteit. Het is niet zo dat publicaties 'peer reviewed' dienen te zijn. Het wel is wel zo dat 'peer review' een hogere score geeft. Zie hiervoor het antwoord op vraag 21 uit de eerste nota van inlichtingen d.d. 12 februari 2025.</p>	
Vraag 5	Er wordt in de inschrijvingsvereisten van Bijlage 9, de profielen voor onderzoekers/projectleiders, gesproken over het aantal zelfstandig uitgevoerde onderzoeken. Hoe wordt er omgegaan met onderzoeken die in teamverband zijn uitgevoerd (zoals onderzoeksopdrachten voor de overheid)? Kan de opdrachtgever bevestigen dat indien onderzoekers een aanzienlijke rol hebben vervuld in onderzoeken in temverband, corresponderend met het niveau van junior/medior/senior, dit volstaat voor de eisen van de profielen? Dit in aanvulling op het antwoord op vraag 26 bij de eerder verschenen NvI	bijlage 9
Antwoord	Onderzoeken kunnen in teamverband zijn uitgevoerd, mits de bijdrage van de onderzoeker daaraan voldoet aan de betrokkenheid zoals beschreven in Bijlage 9: "betrokken bij de totstandkoming van de bepaling van de onderzoeksmethode, het uitvoeren van de methode, het rapporteren van bevindingen en trekken van conclusies/discussiepunten op basis van onderzoeksresultaten" en zijn/haar bijdrage substantieel is waaronder wordt verstaan dat ten minste een derde van de voor onderzoek benodigde inzet door de inschrijver of onder diens verantwoordelijkheid is gedaan.	
Vraag 6	In sectie 3.7.2 van het aanbestedingsdocument wordt aangegeven dat minimaal 5% van de loonsom van de opdracht ingezet dient te worden voor social return. In hoeverre is het mogelijk om dit in te vullen buiten de kaders van de opdracht, bijv. door het in dients hebben van werknemers met een afstand tot de arbeidsmarkt.	Social return

	Kunt u verduidelijken wat onder social return wordt verstaan, zie ook de verschillen tussen social return 1.0 en 2.0 zoals verwoord door de Rijksinkoopcoöperatie.	
Antwoord	Social return 1.0 (klassieke variant) is in deze aanbesteding van toepassing. Zie voor een nadere toelichting het antwoord op vraag 2.	
Vraag 7	In hoeverre is het toegestaan om voor specifieke opdrachten binnen het raamwerk, in offertes voor minicompetities, additionele onderaannemers te betrekken om zo optimaal kennis/expertise te betrekken die nodig is voor de opdrachten? Is dit anders voor het betrekken van organisaties als onderaannemers of voor individuele (academische) experts? Is het toegestaan om tijdens minicompetities samen te werken tussen partijen die als inschrijver worden geselecteerd voor deze Raamovereenkomst.	Onderaannemers
Antwoord	U kunt onderaannemers betrekken voor nadere opdrachten door in te schrijven als hoofdaannemer-onderaannemer constructie. U mag in dit geval tijdens de looptijd van de Raamovereenkomst de samenwerking zoeken met onderaannemers voor nadere opdrachten. Er zit geen verschil in het betrekken van organisaties of individuele (academische) experts als onderaannemers, zolang de onderaannemer ingeschreven staat in het handelsregister kunt u de samenwerking met hen opzoeken. Ervan uitgaande dat u en een andere geselecteerde mantelpartij los van elkaar hebben ingeschreven en als mantelpartij zijn geselecteerd, mag u tijdens minicompetities voor nadere opdrachten samenwerken, op voorwaarde dat u onderling met de andere mantelpartij regelt dat slechts één van u beiden namens uw organisatie als hoofdaannemer hiervoor een nadere offerte indient waarbij de andere mantelpartij als onderaannemer voor de nadere opdracht met u samenwerkt. De andere mantelpartij dient dan zelf dus géén nadere offerte in en u handelt eventuele overige zaken zonder tussenkomst van Opdrachtgever af met de andere geselecteerde mantelpartij.	
Vraag 8	In sectie 5.2.1 van het aanbestedingsdocument wordt expliciet vermeld dat inzicht geboden moet worden in hoe ons netwerk eruit ziet en hoe we borgen dat we kennis van andere partijen kunnen betrekken. Hoe beoordeelt u de verhouding tussen de kwaliteit van de onderzoekers/projectleiders van binnen de organisatie ten opzichte van de kwaliteit van het externe netwerk? Specifiek, telt interne expertise even zwaar mee als toegang tot externe expertise?	Netwerk
Antwoord	Het is geen bezwaar wanneer u voor specifieke kennisgebieden gebruik maakt van andere partijen. De kwaliteit van de aangeboden diensten én de mogelijkheid om daadwerkelijk te kunnen leveren bij aanvaarding van een nadere opdracht staan voorop, ongeacht of de benodigde expertise intern dan wel extern beschikbaar is. Het ligt	

	voor de hand dat u een deel van de benodigde expertise intern aanwezig hebt. Interne expertise weegt dus even zwaar mee als geborgde toegang tot externe expertise.	
Vraag 9	In de eerste Nota van Inlichtingen wordt aangegeven dat er geen CV's aangeleverd dienen te worden voor de offerte voor deze Raamovereenkomst. In de wens ten aanzien van de kwaliteit invulling opdrachten, sectie 5.2.1 van het aanbestedingsdocument, wordt wel expliciet vermeld dat het van belang is inschrijvers te contracteren die onderzoekers en projectleiders inzitten die zoveel mogelijk ervaring hebben. Hoe wenst de opdrachtgever dat in de offerte voor dit subcriterium, binnen 2 pagina's en naast andere beschrijvingen, inzicht wordt gegeven in de kwaliteit van onderzoekers en projectleiders? Kunnen we uit het maximum van 2 pagina's opmaken dat het om een (zeer) beknopte beschrijving van de projectleiders en onderzoekers gaat?	Onderzoeksteam
Antwoord	Ja. Voor wens 5.2.1 is het voldoende wanneer u beschrijft welke kennis u intern beschikbaar heeft, welke externe kennis u kunt aanspreken, en welke afwegingen u maakt in het besluit een onderzoeker in te zetten.	
Vraag 10	Hoe wordt in de opdracht omgegaan met eventueel meerwerk door onvoorziene omstandigheden?	Meerwerk
Antwoord	<p>Het is niet geheel duidelijk wat u exact bedoeld met "onvoorziene omstandigheden". Voor wie onvoorzien precies bijvoorbeeld? En over welke omstandigheden gaat het? Overmacht of iets anders? Ziet uw vraag op het contractenrechten en/of aanbestedingsrecht?</p> <p>In het algemeen kan het volgende worden geantwoord:</p> <p>Contractueel: Gewezen wordt op de voorwaarden in artikel 16 Arvodi 2018 betreffende meer- en minderwerk.</p> <p>Aanbestedingsjuridisch:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opdrachtgever is gehouden de regels van de Aanbestedingswet na te leven. Gewezen wordt op met name het juridische kader zoals omschreven staat 2.163 a t/m 2.163 g Aanbestedingswet (Aw). Het begrip 'onvoorziene omstandigheden' komt specifiek voor in artikel 163 e Aw. Lees de voorwaarden in dit artikel. - Tevens wordt gewezen op artikel 2.4 van de Raamovereenkomst en paragraaf 2.4 laatste alinea van het Aanbestedingsdocument welke voorwaarden zijn opgenomen n.a.v. jurisprudentie van het Europese Hof van Justitie. 	

Vraag 11	Welke criteria of evaluatiepunten liggen ten grondslag aan de besluitvorming over het al dan niet verlengen van de Raamovereenkomst (twee maal maximaal twaalf maanden)?	Verlengen raamovereenkomst
Antwoord	Zie het antwoord op vraag 30 van de eerste nota van inlichtingen d.d. 12 februari 2025.	
Vraag 12	In de inschrijving moeten tarieven voor junior, medior, senior onderzoekers en projectleiders worden opgegeven, hieruit wordt het gemiddeld uurtarief bepaald. Gelden de opgegeven tarieven voor junior, medior, senior onderzoekers en projectleiders of het gemiddeld uurtarief daarna voor het offereren voor opdrachten in de minicompetities zoals aangegeven in sectie 3.4 van het aanbestedingsdocument? Denk bijvoorbeeld aan opdrachten die alleen vragen om senior onderzoekers en een projectleider waarbij junior/medior tarieven dus niet relevant zijn.	Prijs
Antwoord	Ja, de opgegeven uurtarieven voor junior-, medior- en senioronderzoekers en projectleiders waarmee u inschrijft op de Europese aanbesteding gelden voor het offereren voor opdrachten in de minicompetities zoals aangegeven in sectie 3.4 van het aanbestedingsdocument. Het genoemde gemiddelde uurtarief in paragraaf 5.5 van het aanbestedingsdocument wordt enkel gebruikt als beoordelingsmethodiek van de prijs van de Europese aanbesteding. U dient tijdens de minicompetities voor nadere opdrachten in uw prijs alleen de profielen mee te nemen welke van toepassing zijn. Als de opdracht alleen vraagt om senior onderzoekers en een projectleider, kunt u de junior en mediortarieven en uren dus buiten beschouwing laten voor betreffende nadere opdracht. De raming van de uren en de van toepassing zijnde uurtarieven zullen leiden tot de vaste totaalprijs die u kunt factureren zoals genoemd in eis 3.6.1 van het aanbestedingsdocument.	
Vraag 13	Er wordt in sectie 3.4 van het aanbestedingsdocument aangegeven dat prijzen 'all in' dienen te zijn. Kan de opdrachtgever bevestigen dat andere onderzoekskosten buiten personele 'all in' tarieven wel mogelijk zijn? Denk bijvoorbeeld aan kosten voor het gebruik van data.	Prijs
Antwoord	Niet akkoord. Voor inschrijving wordt gevraagd om alle kosten, ook onderzoekskosten buiten personele, te verdisconteren in de gevraagde uurtarieven.	
Vraag 14	Om u een compleet en duidelijk beeld te kunnen geven van de best mogelijke dienstverlening vragen wij u om een groter aantal pagina's voor de beantwoording toe te staan: 5.2.1 Wensen ten aanzien van kwaliteit invulling opdrachten: Maximaal vier (4) pagina's A4 5.2.3 Wensen ten aanzien van actualiteit van kennis en maatschappelijke impact: Maximaal vier (4) pagina's A4	Beantwoording wensen

Antwoord	<p>Niet akkoord dat u voor wens 5.2.1 'Wensen ten aanzien van kwaliteit invulling opdrachten' maximaal vier pagina's A4 mag gebruiken, dit blijft maximaal twee pagina's A4.</p> <p>Voor wens 5.2.3 'Wensen ten aanzien van actualiteit van kennis en maatschappelijke impact' voert Opdrachtgever een wijziging door, inhoudende dat u maximaal drie pagina's A4 mag gebruiken voor uw antwoord op deze wens.</p>	
Vraag 15	<ul style="list-style-type: none"> • Inschrijver stelt voor om, in plaats van de handtekening van referent, een rechtsgeldige handtekening van Inschrijver op het referentieformat te gebruiken. Dit beperkt de administratieve last bij zowel referent als Inschrijver en is gebruikelijk. Uiteraard geeft de referent graag toelichting op (het voldoen aan) de kerncompetentie, wanneer u contact met de referent opneemt. Kunt u bevestigen dat dit akkoord is? Zo niet, kunt u dit motiveren? 	Referentieopdracht
Antwoord	Akkoord.	
Vraag 16	<ul style="list-style-type: none"> • De referentieopdracht moet uitgevoerd of afgerond zijn in de afgelopen drie jaar voorafgaand aan de sluitingsdatum voor het indienen van de inschrijving. Gelet op de specifieke aard van het onderzoek, willen wij vragen of u een ruimere termijn wilt hanteren en toe te staan een referentie toe toevoegen die in de afgelopen vier jaar is afgerond? 	Referentieopdracht
Antwoord	Niet akkoord. Opdrachtgever houdt vast aan de wettelijke termijn van maximaal drie jaar die geldt voor diensten.	

Opmerkingen concept raamovereenkomst en ARVODI-2018

Nr.	Art. uit raamovereenkomst, ARVODI of verwerkersovereenkomst	Reden van bezwaar	Tekstsuggesties
Vraag 1	ARVODI	Wat is de frequentie en de reikwijdte van de audits die de Opdrachtgever kan uitvoeren?	
Antwoord	In zoverre de vraag ziet op artikel 27.3 Arvodi 2018. Opdrachtgever verwacht hier geen gebruik van behoeven te maken en kan op dit moment hier verder geen gedetailleerd verduidelijking over te geven.		
Vraag 2	ARVODI	Wat is de procedure voor het inschakelen van een subverwerker? Moet de Opdrachtgever voorafgaand schriftelijk toestemming geven voor subverwerkers, en zo ja, wat is de doorlooptijd van dit goedkeuringsproces?	
Antwoord	Opdrachtgever zal in het geval van verwerking van persoonsgegevens door een subverwerker een verwerkersovereenkomst van toepassing stellen en een concept meesturen als bijlage van de nadere offerteaanvraag. Opdrachtnemer dient in te stemmen met de verwerkersovereenkomst en doet dit door een nadere offerte in te dienen voor de nadere offerteaanvraag. Deze verwerkersovereenkomst dient na gunning en vóór aanvang van de werkzaamheden ingevuld en ondertekend te worden door Opdrachtnemer. Er hoeft geen schriftelijke toestemming voorafgaand te worden gegeven door de Opdrachtgever. Opdrachtnemer kan in de verwerkersovereenkomst aangeven welke subverwerker(s) betrokken is/zijn bij de nadere opdracht.		
Vraag 3	ARVODI	In hoeverre biedt de opdrachtgever de mogelijkheid om, in afstemming, onderzoeksmateriaal te gebruiken om wetenschappelijke publicaties op te stellen?	
Antwoord	Opdrachtgever is bereid om mee te werken aan uw voorstel, met als extra voorwaarde dat ten allen tijde per onderzoeksopdracht vooraf schriftelijke toestemming van Opdrachtgever noodzakelijk is zodat Opdrachtgever kan toetsen of er bijvoorbeeld sprake is van vertrouwelijk onderzoeksmateriaal.		
Vraag 4	Verwerkersovereenkomst Informatieverplichting en audit (art 11 VO)	Graag wenst Opdrachtnemer de volgende zinsnede aan artikel 11.2 VO. toe te voegen: "Een dergelijke audit zal tijdig en vooraf worden aangekondigd en in samenspraak en onder de voorwaarden van Opdrachtnemer plaatsvinden. De audit zal zich beperken tot de	

		<p>Verwerkingen die de Verwerker uitvoert voor de Verwerkingsverantwoordelijke en de systemen waarbinnen die Verwerkingen worden uitgevoerd en maximaal een (1) keer paar plaatsvinden. " Ten aanzien van het verschaffen van informatie om aan te tonen dat de verplichtingen uit deze Verwerkersovereenkomst zijn en worden nagekomen dient Verwerkingsverantwoordelijke wel de nodige vertrouwelijkheid te betrachten. Derhalve dient aan artikel 11.VO de volgende bepaling te worden toegevoegd: "Alle informatie ten aanzien van procedures, registers en alle andere gegevens van Verwerker die Verwerkingsverantwoordelijk op grond van deze Verwerkersovereenkomst ontvangt worden als vertrouwelijke gegevens gekwalificeerd en dienen als zodanig te worden behandeld en op geen enkele wijze verder intern bekend of extern bekend gemaakt."</p>	
Antwoord	<p>De bovenstaande tekstvoorstellen kunnen niet worden geaccepteerd. Opdrachtgever gaat er wel mee akkoord dat audits vooraf worden aangekondigd, Opdrachtgever zal dit minimaal zes weken van tevoren aankondigen, alsmede gaat Opdrachtgever akkoord tot het beperken van het aantal audits tot maximaal één keer per jaar.</p>		
Vraag 5	<p>Verwerkersovereenkomst Boetebepaling (art. 10.2 VO)</p>	<p>Artikel 10.2 VO bevat een boetebeding. We achten een boetebepaling onwenselijk. Het overeenkomen van boetes is bovendien niet noodzakelijk omdat in de wet en in de contractvoorwaarden een al vangnet is opgenomen ten aanzien van aansprakelijkheid van Opdrachtnemer en de daaruit voortvloeiende verplichting tot vergoeding van schade, in geval van schending van de verplichtingen uit de overeenkomst. Daarnaast bieden ook de tuchtregels bij schending van de voor opdrachtnemer geldende verplichtingen voldoende waarborgen. Wij verzoeken u artikel 10.2 VO buiten toepassing te verklaren. Kunt u daarmee instemmen? Indien u daartoe niet bereid bent, verzoeken we u in aanvulling op artikel 10.2 VO overeen te komen dat aan</p>	<p>Tekstvoorstel "In aanvulling op artikel 8 Verwerkersovereenkomst komen partijen overeen dat de boete maximaal EUR 10.000, - zal bedragen".</p>

		de boete een maximumbedrag EUR 10.000,- wordt verbonden?	
Antwoord	De boete dient niet om vooraf al een schadebedrag vast te stellen, maar dient uitsluitend als een stok achter de deur om te garanderen dat de opdrachtnemer haar verplichtingen ook binnen de in dit artikel gestelde termijn nakomt. Opdrachtgever gaat daarom niet akkoord met artikel 10.2 VO buiten toepassing te verklaren. Opdrachtgever gaat wel akkoord met een boete van € 1.000,- excl. btw per dag met een maximum van € 10.000,- excl. btw.		
Vraag 6	Verwerkersovereenkomst Terugbezorgen of wissen Persoonsgegevens (art. 10.1 en 10.3 VO)	Aangezien er door reguliere backup-procedures is het niet altijd technisch mogelijk om alle Persoonsgegevens te wissen dan wel te retourneren. Persoonsgegevens en kopieën daarvan die opgeslagen zijn in back-up media of andere elektronische gegevensopslag systemen, latente data en metadata zijn bijvoorbeeld lastig om te retourneren dan wel te wissen. Derhalve dient aan artikel 10 VO toegevoegd te worden dat de persoonsgegevens geretourneerd en/of gewist dienen te worden voor zover dit technisch mogelijk economisch redelijk is.	
Antwoord	Opdrachtgever gaat niet akkoord met uw toevoeging. Van een Opdrachtnemer mag rederwijs worden verwacht dat deze adequaat in staat is om te voldoen aan zijn verplichtingen uit hoofde van de AVG. De technische keuzes die een Opdrachtnemer maakt ten aanzien van de eigen technische systemen mogen hier geen belemmering voor vormen. Kortom, Opdrachtgever kan niet worden geconfronteerd met de gevolgen van de technische keuzes van Opdrachtnemer.		
Vraag 7	Verwerkersovereenkomst Geheimhoudingsverplichtingen (art.6 VO)	De geheimhoudingsverplichting is ruim geformuleerd. En voorziet niet in de voor opdrachtnemer noodzakelijke uitzonderingen op de geheimhoudingsplicht, zoals onder andere in geval van een wettelijke verplichting. Derhalve stellen wij voor dat de volgende bepaling aanvullend wordt opgenomen op artikel 6 VO: "Deze verplichting geldt niet voor zover Opdrachtnemer verplicht is tot openbaarmaking uit hoofde van de wet, enig voorschrift van een orgaan aan het toezicht waarvan Opdrachtnemer is onderworpen, een op Opdrachtnemer of personen werkzaam voor of verbonden aan Opdrachtnemer rustende beroepsplicht of een bindende uitspraak van de rechter of een overheidsorgaan." Voortduren geheimhoudingsverplichting (art. 6 VO jo. art. 13 ARVOD-	

		2018) Opdrachtnemer acht het onredelijk dat de geheimhoudingsverplichting ex. art. 6 VO zelfs na beëindigen van de VO blijft voortduren. Het is gebruikelijke om een termijn van 2 jaar na beëindiging van de VO overeen ten aanzien van het voortduren van de geheimhoudingsverplichting. Derhalve dienen de woorden "onbeperkte periode" in art. 6 vervangen te worden door "een termijn van twee (2) jaar. "	
Antwoord	Opdrachtgever gaat ermee akkoord om van de geheimhoudingsplicht uit te zonderen: een verplichting tot openbaarmaking uit hoofde van de wet of een bindende uitspraak van een rechter of overheidsorgaan.		
	Van de geheimhoudingsverplichting voor onbeperkte periode kan niet worden afgeweken.		
Vraag 8	Verwerkersovereenkomst Verwerkingen buiten EER en subverwerkers (art. 5.4 VO)	Opdrachtnemer werkt regelmatig met applicaties/inzet van firma's, die deel uitmaken van ons internationale netwerk van accountantsorganisaties, buiten de EER waardoor sprake is van doorgifte. Derhalve is het voor Opdrachtnemer bezwaarlijk om telkens hiervoor uitdrukkelijk schriftelijke toestemming te verkrijgen van Opdrachtgever. Derhalve vraagt Opdrachtnemer specifiek toestemming voor doorgifte naar met name genoemde subverwerkers buiten de EU onder goedkeuring van Opdrachtgever van de door Opdrachtnemer getroffen doorgiftewaARBorgen. Bent u bereid hiertoe de volgende bepaling in de Verwerkersovereenkomst op te nemen: "Opdrachtnemer is bevoegd tot doorgifte van de bij name genoemde sub verwerkers buiten de EU onder goedkeuring van Opdrachtgever van de getroffen doorgiftewaARBorgen"	
Antwoord	Niet akkoord. Er wordt geen algemene toestemming verleend voor doorgiften buiten de EER. Voor elke doorgifte buiten de EER dient uitdrukkelijk toestemming te worden gegeven. Tevens dient bij elke doorgifte te worden beoordeeld of de getroffen doorgiftewaARBorgen voldoende zijn.		
Vraag 9	Verwerkersovereenkomst	Opdrachtnemer stelt zich op het standpunt dat zij m.b.t. de overeengekomen dienstverlening kwalificeert als Verwerkingsverantwoordelijke en in die hoedanigheid niet verplicht is om Verwerkersovereenkomst- ARVODI 2018	

		<p>met u overeen te komen. Mocht u onverhoopt toch willen vasthouden aan het van toepassing verklaren van de Verwerkersovereenkomst dan zouden wij graag de volgende vragen/tekstvoorstellen willen doen t.a.v. de inhoud van de Verwerkersovereenkomst.</p> <p>Informeren Opdrachtgever (artikel 4.3 VO) Er kunnen wettelijke voorschriften eraan in de weg staan dat Verwerker Verwerkingsverantwoordelijke informeert. Derhalve dient achter de woorden 'dient te verstrekken' de volgende zinsnede te worden toegevoegd: "(...), informeert hij Opdrachtgever zo spoedig mogelijk voor zover wettelijk toegestaan".</p>	
Antwoord	<p>Opdrachtnemer dient schriftelijk te kunnen onderbouwen waarom hij van mening is verwerkingsverantwoordelijke te zijn.</p> <p>Indien deze onderbouwing door Opdrachtgever wordt geaccepteerd kan er worden gekeken naar het toevoegen van de gewenste zinsnede. Hierbij dient Opdrachtnemer wel in elk specifiek geval aan te kunnen tonen dat hij hiervoor de verwerkingsverantwoordelijk is en niet Opdrachtgever. Indien (naar mening van Opdrachtgever) blijkt dat er toch sprake is van een verwerkersrol zal 4.3 VO onverminderd van toepassing blijven.</p>		
Vraag 10	Ontbreken non-sollicitatie clausule	<p>Op grond van de onafhankelijkheidswetgeving dient er een non-sollicitatie tussen Opdrachtgever en Opdrachtnemer overeen te worden gekomen. Opdrachtnemer wenst graag daartoe de volgende bepaling in de Overeenkomst op te nemen: "Partijen zullen tijdens de uitvoering van de werkzaamheden en binnen een (1)jaar na beëindiging van de Overeenkomst geen bij de werkzaamheden betrokken personen van de wederpartij in dienst nemen of anderszins werkzaamheden laten verrichten dan wel daarover met deze personen onderhandelen, behoudens voorafgaande uitdrukkelijke schriftelijke toestemming van de wederpartij, welke toestemming niet op onredelijke grond zal worden onthouden."</p>	

Antwoord	<p>Niet akkoord met uw voorstel. Opdrachtgever is van mening dat betrokken personen van de wederpartij ten alle tijden het recht hebben om te solliciteren op een vacature van Opdrachtgever zonder daarvoor schriftelijke toestemming van de wederpartij nodig te hebben. Opdrachtgever wil wel recht doen aan de wederzijdse belangen en neemt daarom de volgende tekst op in de Overeenkomst:</p> <p>Hoewel Opdrachtgever niet de intentie heeft door Opdrachtnemer ingezette Kandidaten over te nemen, kan het zijn dat zij solliciteren op een vacature van Opdrachtgever. In een dergelijk geval zal Opdrachtgever de betreffende Kandidaat net als iedere andere sollicitant meenemen in het sollicitatietraject. In voorkomend geval geldt dat Opdrachtgever ten allen tijde gerechtigd is zonder voorafgaande toestemming van Opdrachtnemer rechtstreeks de door die Opdrachtnemer ingezette Kandidaat in ambtelijke dienst van de Staat der Nederlanden aan te nemen. Hierbij zal Opdrachtgever de eventueel nog geldende looptijd van de Nadere Overeenkomst op basis waarvan deze Kandidaat is ingezet respecteren.</p>		
Vraag 11	Ontbreken vrijwaring ten gunste van Opdrachtnemer	Het is gewenst en gebruikelijk binnen de branche een vrijwaring overeen te komen ten gunste van Opdrachtnemer. Een vrijwaring ten gunste van Opdrachtnemer ontbreekt echter. Bent u bereid de volgende bepaling overeen te komen: "Opdrachtgever vrijwaart Opdrachtnemer voor vorderingen van derden wegens schade die veroorzaakt is doordat Opdrachtgever aan Opdrachtnemer onjuiste of onvolledige informatie heeft verstrekt, tenzij Opdrachtgever aantoont dat de schade geen verband houdt met verwijtbaar handelen of nalaten zijnerzijds dan wel veroorzaakt is door opzet of grove schuld van Opdrachtnemer."	
Antwoord	Niet akkoord. Zie het antwoord op vraag 4 van de eerste nota van inlichtingen d.d. 12 februari 2025 deel 2 'Opmerkingen concept raamovereenkomst en ARVODI-2018'.		
Vraag 12	Verwerking persoonsgegevens (art. 14 ARVODI-2018)	Voor zover bij het verlenen van onze diensten persoonsgegevens worden verwerkt, beschouwt 'vragensteller' zich als verwerkingsverantwoordelijke in de zin van de AVG. Dit betekent dat 'vragensteller' geen verwerkersovereenkomsten sluit met klanten aangezien dat enkel vereist en passend is als 'vragensteller' optreedt als verwerker. Achtergrond van dit standpunt is dat 'vragensteller' door klanten wordt ingeschakeld vanwege zijn bijzondere expertise over het betreffende onderwerp	

		<p>en dus zijn diensten verleent als professioneel, onafhankelijk adviseur. 'vragensteller' bepaalt volledig zelfstandig hoe zij haar werkzaamheden uit zal voeren, welke middelen zij daarbij gebruikt en welke persoonsgegevens daarvoor nodig zijn en stelt ook geheel zelfstandig haar adviezen op. Deze zelfstandigheid is essentieel voor 'vragensteller' om de kwaliteit van haar dienstverlening te kunnen blijven waarborgen. De verplichting om aanwijzingen van de klant op te volgen t.a.v. welke persoonsgegevens we mogen verwerken en hoe wij dat precies mogen doen, zoals een verwerker dient te doen, doet inherent afbreuk aan de autonomie die 'vragensteller' nodig heeft om kwalitatief goede diensten te kunnen leveren. Het verwerken van persoonsgegevens is ook niet de kern van onze diensten maar veeleer een noodzakelijke bijkomstigheid om onze diensten te kunnen leveren. Ten slotte; voor zover 'vragensteller' instructies krijgt van cliënten zien die in principe op de gewenste output van onze dienstverlening en niet op de wijze waarop wij persoonsgegevens moeten verwerken. . Gelet op het voorgaande zijn wij van mening dat het sluiten van een verwerkersovereenkomst niet passend is gezien de AVG-rol die wij feitelijk hebben (verantwoordelijke), noch noodzakelijk voor compliance met de AVG. Als verantwoordelijke zal 'vragensteller' er zelf voor zorgen dat de noodzakelijke verwerkingen van persoonsgegevens voldoen aan de AVG. 'vragensteller' is wél bereid om afspraken te maken over de verwerking van persoonsgegevens die passen bij een situatie waarin sprake is van twee zelfstandige verwerkingsverantwoordelijken. Een instructierecht kan daarvan in ieder geval geen onderdeel uitmaken. Deelt u onze visie dat, nu Opdrachtnemer als verwerkingsverantwoordelijke geen instructies van</p>	
--	--	--	--

		Opdrachtgever zal krijgen inzake de verwerking van persoonsgegevens, in het kader van voorliggende opdracht geen verwerkingsovereenkomst zoals bedoeld in art 14.2 ARVODI-2018 tot stand zal komen. Zo nee, waarom niet?	
Antwoord	Een belangrijke randvoorwaarde hier is dat Opdrachtnemer van elk gebruikt persoonsgegeven kan aantonen dat hij deze zelf heeft verkregen en niet van/via Opdrachtgever. Tevens dient vast te staan dat Opdrachtnemer van het betreffende persoonsgegeven zelf het doel en de middelen van de verwerking vaststelt. Indien aan beide randvoorwaarden wordt voldaan is Opdrachtgever bereid tot het onderzoeken van de mogelijkheid tot het maken afwijkende afspraken die passend zijn voor een situatie waarin sprake is van twee zelfstandige verwerkingsverantwoordelijken.		